

Normas Técnicas

NORMAS TÉCNICAS DA PRODUCCIÓN AGRARIA ECOLÓXICA XERAIS E ESPECÍFICAS PARA PRODUCCIÓN VEXETAL.

COPIA CONTROLADA: Non Si : nº ____ Asignada a: _____ Data: _____

NORMAS TÉCNICAS DA PRODUCCIÓN AGRARIA ECOLÓXICA XERAIS E ESPECÍFICAS PARA PRODUCCIÓN VEXETAL

MODIFICACIÓNS RESPECTO A EDICIÓN ANTERIOR:

- Actualizase o apartado 3 - Referencias

Elaborado pola Dirección Técnica

Revisado e aprobado polo Presidente:

ÍNDICE:

- 1.- OBXECTO
- 2.- ALCANCE
- 3.- REFERENCIAS
- 4.- REALIZACIÓN
 - 4.1.- Normas Técnicas xerais para produción vexetal.
 - 4.01.01 Conversión das parcelas a agricultura ecolóxica.
 - 4.01.02 Condicións ambientais.
 - 4.01.03 Manexo do solo.
 - 4.01.04 Rotacións do cultivo.
 - 4.01.05 Programas de abonado.
 - 4.01.06 Controis de pragas e enfermidades.
 - 4.01.07 Controis de adventicias.
 - 4.01.08 Estimuladores do crecemento e outras sustancias.
 - 4.01.09 Sementes, materias de propagación vexetativa e plántulas.
 - 4.01.10 Colleita, tratamentos poscolleita e almacenaxe.
 - 4.01.11 Materias de envasado.
 - 4.01.12 Transporte.
 - 4.2.- Normas Técnicas específicas para produción vexetal.
 - 4.02.01 Cultivos herbáceos extensivos (excepto prados e pastos).
 - 4.02.02 Manexo de prados e pastos.
 - 4.02.03 Hortalizas cultivadas o aire libre e en invernadoiro.
 - 4.02.04 Viveiros, produción de sementes para reprodución, planteis e materiais de reprodución vexetativa.
 - 4.02.05 Produción de fungos comestibles.
 - 4.02.06 Produción de plantas acuáticas.

1.- OBXECTO

O Consello das Comunidades Europeas aprobou, o 28 de xuño de 2007, o Regulamento N° 834/2007 sobre produción e etiquetado dos produtos ecolóxicos polo que se derroga o Regulamento (CEE) n° 2092/91. O regulamento (CEE) n° 2092/91 queda derrogado a partir do 1 de xaneiro de 2009, sendo aplicable a partir do 1 de xaneiro de 2009 o Regulamento (CE) N° 834/2007.

As disposicións do Regulamento 834/2007 son as normas básicas para agricultura ecolóxica consensuadas a nivel comunitario. Nel considerando (40) do Regulamento 834/2007 di textualmente: “En espera da adopción de normas comunitarias detalladas de produción para determinadas especies animais e plantas acuáticas e microalgas, convén que os Estados membros poidan dispoñer a aplicación de normas nacionais ou, a falta destas, normas privadas aceptadas ou recoñecidas polos Estados membros.”

A normativa europea completase co Regulamento 889/2008 polo que se establecen disposicións de aplicación do Regulamento (CE) 834/2008 do Consello, sobre produción e etiquetado dos produtos ecolóxicos, con respecto a produción ecolóxica, o seu etiquetado e o seu control. Sen embargo, non se regulan todas as técnicas nin todos os produtos susceptibles de ser obtidos ou utilizados segundo o sistema de produción agroalimentario ecolóxico.

Por elo, mentres non se establezan as disposicións de aplicacións relativas a produción, elaboración, comercialización, etiquetado ou control a nivel comunitario serán de aplicación o presente Caderno de Normas Técnicas ou as normas que se consensúen a nivel estatal.

Os obxectivos destas Normas Técnicas da produción agraria ecolóxica son:

- concretar certos aspectos normativos contemplados polo Regulamento (CE) 834/2007 e o Regulamento (CE) 889/2008 pero que non quedan suficientemente claros e dan pé a interpretacións diferentes.
- establecela normativa técnica aplicable polos operadores a certas producións e en relación a certos aspectos técnicos non contemplados polo Regulamento (CE) 834/2007.
- axusta-la normativa que define o sistema de produción agroalimentaria ecolóxica as características e especificidades propias da Comunidade Autónoma de Galicia.

2.- ALCANCE

O C.R.A.E.G.A. recolle na súa acta do pleno do 28 de marzo de 2008 a aprobación da inclusión na Organización Intereco.

A actual versión do Caderno de Normas Técnicas será de obrigado cumprimento previa aprobación pola Consellería competente en materia de agricultura e aprobación do Pleno do C.R.A.E.G.A. para toda persoa física ou xurídica que interveña na produción, elaboración, importación de países terceiros, almacenando ou comercializando os produtos (en adiante operador) que se indican a continuación, sempre e cando estes produtos leven ou vaian a levar indicacións referentes ao método ecolóxico de produción, e ata o momento no que estes produtos estean dispostos para a súa venda final o consumidor nun envase ou envase que non permita a súa manipulación:

- a) produtos agrícolas vexetais non transformados;
- b) animais e produtos animais non transformados;
- c) produtos vexetais de recolección silvestre;
- d) produtos vexetais e animais transformados destinados a alimentación humana;
- e) alimentos para animais, pensos compostos e materias primas para alimentación animal;
- f) material de reprodución vexetativa e semente para cultivo.

3.- REFERENCIAS.

- Procedemento Operativo de Calidade 04 “Procedemento de certificación e control”.
- Norma UNE – EN ISO/IEC 17065: “Requisitos para os organismos que certifican produtos, procesos e servizos”.
- Caderno Común de Normas Técnicas da Producción Agraria Ecolóxica (Ministerio de Medio Ambiente Rural e Mariño, Intereco).

4.- REALIZACIÓN.

4.1.

NORMAS TÉCNICAS XERAIS PARA A PRODUCCIÓN VEXETAL

4.01.01 Conversión das parcelas a agricultura ecolóxica

Plan de conversión

4.01.01.01 Permítese a produción de cultivos vivaces da mesma especie e variedade en parcelas de produción ecolóxica e parcelas en conversión a agricultura ecolóxica cando o operador teña tomado as medidas oportunas para garantir en todo momento a separación dos produtos procedentes de cada unha das unidades consideradas.

4.01.01.02 Cando o operador notifica o inicio da actividade en produción ecolóxica, ten que propoñer a Autoridade de Control un Programa de Produción Ecolóxica que contemple, como mínimo, os puntos seguintes:

- Rotación de cultivos.
- Plan de abonado.
- Técnicas culturais.
- Controis de herbas adventicias.
- Controis de pragas e enfermidades.
- Medida de prevención da contaminación por derivas ou por tratamentos aéreos.
- Plan de limpeza, desinfección e desinsectación dos almacéns e das instalacións.

4.01.01.03. As parcelas que se inscriben en produción ecolóxica deben estar fisicamente separadas e identificadas das parcelas non ecolóxicas, indicando, se procede, a franxa de seguridade mínima a que se refire a norma 4.01.02.08.

Período de conversión

4.01.01.04 Nas parcelas convertidas a agricultura ecolóxica non se permite alternar entre produción ecolóxica e convencional.

4.01.01.05 No caso específico de viveiros e unidades de produción de planteis que realizan todo o proceso en bandexas ou calquera outro tipo de contedor, colocados en estantes ou outros sistemas que os manteñan separados do solo, os locais utilizados (invernadoiros, umbráculos, etc.) non terán que pasar por un período de conversión cando, ademais do apartado 4.02.04.02, tamén cumpran os seguintes requisitos:

- 1) No caso de unidades de produción mixta (ecolóxica e convencional), as bandexas ou outro tipo de contedores utilizados pola produción ecolóxica teñen que ser novos ou iniciarse a actividade e exclusivos para este fin e teñen que ser facilmente distinguibles dos utilizados na produción convencional.
- 2) O substrato utilizado unicamente pode conter produtos que estean incluídos no Anexo I do Regulamento (CE) 889/2008.

4.01.02 Condicións ambientais

Conservación do medio ambiente e fomento da biodiversidade

4.01.02.01 A aplicación do sistema de produción agraria ecolóxica debe incluír, entre outros obxectivos, na conservación e mellora do medio ambiente e no fomento da biodiversidade. Os operadores deben cumprir a normativa medioambiental vixente.

Control da contaminación causada polos esterco e os puríns.

4.01.02.02 A xestión dos esterco do gando e dos residuos vexetais producidos na explotación ou provinte do exterior, debe ter como obxectivo alcanza-lo máximo reciclado de nutrientes co mínimo de perdas.

4.01.02.03 A aplicación de esterco sólidos ou líquidos (puríns se foran autorizados, orines, etc.), non debe contaminar os cursos de auga nin as augas subterráneas. Cando as condicións sexan desfavorables e haxa posibilidade de contaminación, non se aplicarán baixo ningún concepto. Debese cumprir a normativa xeral de nitratos(1) e os Códigos de Boas Prácticas Agrarias de cada CCAA.

4.01.02.04 Os sistemas de almacenaxe de esterco sólidos e líquidos de gando ou de compostos non deben contaminar os solos nin as augas superficiais nin subterráneas.

(1) Real Decreto 261/1996, do 16 de febreiro, sobre protección das augas contra a contaminación producida por os nitratos procedentes de fontes agrarias.

Contaminación por metais pesados.

4.01.02.05 A Autoridade de Control pode denegar a cualificación ecolóxica as parcelas con risco de acumulación de metais pesados nos solos por encima dos niveis que se reflectan no seguinte cadro:

Metal	RD 131071990 (1)	
	Solos con pH<7	Solos con pH>7
	mg/Kg. sms	Mg/Kg. sms
Zinc	150	450
Cromo	100	150
Cobre	50	210
Chumbo	50	300
Níquel	30	112
Cadmio	1	3
Mercurio	1	1.5
Arsénico	50	

Esta contaminación pode ser debida a diversos factores tales como a contaminación do entorno, a proximidade a estradas de tráfico intenso ou as prácticas agrícolas incorrectas.

No caso de risco, o operador deberá realizar análises de residuos de metais pesados nos solos. A Autoridade de Control poderá realizar análises de comprobación de metais pesados do solo, dos abonos ou dos cultivos antes de cualificar as parcelas.

Si se sospeita que nun subsolo poden existir vertidos de materiais contaminantes, tales como zonas de recheo con materiais de construción ou vertedoiros, o operador deberá realizar un estudo do perfil do solo mediante calicatas para comprobar as posibles zonas contaminadas.

4.01.02.06 Os metais pesados e outros elementos metálicos están presentes de forma natural no solo e algúns son esenciais, como elementos traza, pras plantas e os animais. Non obstante, e preciso manter un equilibrio correcto e a súa concentración no solo non debe incrementarse por riba dos niveis aceptables mediante a aplicación de abonos orgánicos e minerais ricos nestes elementos, ou de fungicidas a base de cobre.

4.01.02.07 Prohíbese o cultivo de produtos ecolóxicos nos solos contaminados (2).

Contaminación por deriva de tratamentos non ecolóxicos en parcelas veciñas

4.01.02.08 Cando as parcelas en cultivo ecolóxico limiten con parcelas cultivadas de forma non ecolóxica o operador, deberá establecer medidas para evitala contaminación, como a instalación de sebes ou cortaventos (vexetais ou non), establecemento de franxas de seguridade ou calquera outro método que a Autoridade de Control que considere adecuado.

(1) Anexo I A Valor límite de concentración de metais pesados nos solos

(2) Real Decreto 9/2005, do 14 de xaneiro, polo que se establece a relación de actividades potencialmente contaminantes do solo e os criterios e estándares para a declaración de solos contaminados.

4.01.02.09 Ata que se teña establecido de forma efectiva as medidas indicadas na norma 4.01.02.08 anterior, se o plan previsto inclúe o establecemento de franxas de seguridade, a anchura da mesma variará en función do cultivo e das condicións medioambientais. Os produtos traballados en dita franxa non se poderán comercializar usando ningunha das indicacións protexidas da produción agraria ecolóxica.

4.01.02.10 Nunha parcela onde se teñen que respectar as franxas de seguridade indicadas na norma 4.01.02.09 anterior, se a superficie que resta despois de descontar as franxas de seguridade e menor o 50% da superficie cultivada total da parcela, entón os produtos obtidos na totalidade da parcela non se poderán comercializar usando ningunha das indicacións protexidas da produción agraria ecolóxica.

4.01.02.11 O destino que foi dado os produtos traballados nas franxas de seguridade indicadas na norma 4.01.02.09 deberá acreditarse mediante facturas ou outros documentos que xustifiquen que os produtos foron vendidos sen facer uso de ningunha das indicacións protexidas da produción agraria ecolóxica.

4.01.02.12 Os produtores terán que comunicar inmediatamente a Autoridade de Control calquera contaminación ou sospeita de contaminación, nos seus cultivos causada pola deriva de tratamentos con produtos non autorizados na agricultura ecolóxica. Os produtos obtidos dos cultivos contaminados non se poderán comercializar usando ningunha das indicacións protexidas da produción agraria ecolóxica.

Contaminación por tratamentos aéreos.

4.01.02.13 Os produtores con parcelas de cultivo situadas en zonas onde se realicen tratamentos aéreos con produtos fitosanitarios non autorizados en agricultura ecolóxica, terán que comunicalo a Autoridade de Control no momento de notificación do inicio da actividade o no momento no que teña coñecemento do tratamento. Os produtos obtidos das parcelas afectadas non se poderán comercializar usando ningunha das indicacións protexidas da produción agraria ecolóxica.

4.01.02.14 As parcelas afectadas poderán ser descualificadas e ter que pasar por un novo período de conversión.

Risco de contaminación por OXM

4.01.02.15 No caso de realizarse cultivos con risco de ser contaminados polos cultivos modificados xeneticamente, deberá aplicarse o que prevé o apartado 01.02.07 deste documento.

Calidade da auga de rego.

4.01.02.16 A auga de rego será de calidade tal que non poida afectar a saúde pública, nin o seu uso continuado afectar a fertilidade e actividade biolóxica do solo.

4.01.02.17 Debese evitala sobre explotación dos acuíferos subterráneos e previr a súa salinización e contaminación. A extracción de auga farase de tal maneira que non se acumulen residuos ou substancias ou exerzan actividades que poidan contaminar as augas ou degradar o entorno.

4.01.02.18 Debese gastar o mínimo de auga compatible coas necesidades do cultivo (anotarase no Caderno de campo os consumos de auga).

4.01.02.19 Non se permite utilizar auga de rego contaminada con augas residuais ou con produtos químicos. A instalación de rego estará separada de toda rede na que se teña mestura de auga residual ou de auga depurada urbana ou industrial que non houbera pasado por un sistema de depuración terciario.

4.01.02.20 Sen prexuízo da aplicación da normativa vixente aplicable a auga de rego, permítese o regadío con auga depurada de cultivos nos que a auga de rego non entre en contacto coa parte comestible, se o produtor xustifica a súa necesidade, nos seguintes casos:

- 1) auga procedente dun sistema de depuración por lagunaxe, plantas acuáticas ou filtración de auga residual procedente do uso residencial exclusivamente, sempre que non se realicen vertidos que poidan contaminar o medio.
- 2) auga depurada de orixe urbano ou industrial procedente dun sistema de depuración terciario, sempre que mediante análise adecuada, a cargo do interesado, se demostre a ausencia de elementos contaminantes (microorganismos patóxenos, metais pesados, fosfatos, nitratos, etc).

4.01.02.21 O operador manexará o regadío sen que o exceso de condutividade da auga de risco poida comprometer a longo prazo a fertilidade do solo, engadindo as enmendas necesarias e aportando a fracción de lavado que corresponda, a hora de calcular as necesidades hídricas do cultivo e atendendo sempre a unhas boas prácticas agrarias.

4.01.02.22 Nas instalacións de rego a presión permítese modificar ou corrixir o pH da auga para previr a formación de depósitos insolubles dentro das canles, mediante a inxección de solucións diluídas de algún dos seguintes ácidos, sempre que, na cantidade aportada non supoñan efecto fertilizante:

- Ácido sulfúrico.
- Ácido acético.
- Ácido cítrico.

4.01.02.23 En explotacións mixtas, ecolóxicas ou convencionais, con sistemas de rego a presión, as instalacións deben estar completamente separadas, non podendo compartir en ningún caso os elementos de aplicación de fertilizantes.

4.01.02.24 Permítese a utilización de auga rexenerada provinte de depuradoras de industrias ou explotacións exclusivas certificadas como ecolóxicas, sen prexuízo da aplicación da normativa vixente aplicable a auga de rego.

4.01.02.25 Permítese a utilización de auga rexenerada provinte de depuradoras que cumpran os parámetros de calidade da auga rexenerada segundo os diferentes usos que marque a lexislación o respecto de cada Comunidade Autónoma. A utilización desta auga rexenerada para rego de cultivos ecolóxicos queda supeditada a súa autorización pola Autoridade de Control. A Autoridade de Control pedirá os análises da auga pertinentes para comprobar que estes cumpran os parámetros.

Entorno das parcelas.

4.01.02.26 A Autoridade de control que poida denegar a cualificación ecolóxica ou en conversión as parcelas que estean situadas demasiado próximas a fontes importantes de contaminación: industrias, estradas con tráfico intenso, bosques que reciban tratamentos aéreos contra as pragas con produtos non autorizados en agricultura ecolóxica, etc.

4.01.03 Manexo do solo

4.01.03.01 O manexo do solo debe realizarse co obxectivo de protexer e mellora-la súa estrutura, actividade biolóxica e fertilidade. Este manexo, polo tanto, require:

- a) Unha aplicación regular de residuos orgánicos en forma de esterco ou restos vexetais, para manter uns niveis adecuados de humus e de actividade biolóxica e aporta-los nutrientes necesarios pras plantas.
- b) Un nivel de actividade microbiana suficiente para iniciala descomposición dos materiais orgánicos e da meteorización dos minerais do solo, permitindo así a formación de nutrientes en forma de sales solubles que poidan ser utilizados polas plantas.
- c) Unhas condicións do solo que permitan a acción continuada dos vermes e de outros organismos edáficos que melloran e estabilizan a estrutura do solo mediante a produción de excrementos granuais, a escavación de galerías profundas e a incorporación e mestura da materia orgánica.

4.01.03.02 O manexo do solo en produción ecolóxica estará baseado fundamentalmente, entre outros, nos seguintes principios:

- manter ou incrementar a materia orgánica do solo,
- manter e aumentar a actividade biolóxica e a fertilidade natural do solo,
- incrementar a estabilidade e a biodiversidade do solo,
- asegurar a nutrición dos vexetais con nutrientes que procedan principalmente do ecosistema edáfico,
- prever a compactación e a erosión do solo.

4.01.03.03 para consecución do indicado no punto anterior utilizaranse, entre outras, as seguintes técnicas:

- inclusión nas rotacións plurianuais de leguminosas, plantas de enraizamento profundo e abonos verdes e cubertas vexetais,
- aplicación de esterco animal ou materia orgánica, ambos preferentemente en compostaxe e de produción ecolóxica,

- no caso necesario, emprego de fertilizantes minerais de baixa solubilidade. Non se utilizarán fertilizantes minerais nitroxenados,
- cando sexa imprescindible poderán utilizarse fertilizantes e acondicionadores do solo que foran autorizados para a súa utilización na produción ecolóxica e que figuren no Anexo I do Regulamento 889/2008.

4.01.03.04 Non se realizarán labores de cultivo que favorezan a erosión do solo.

4.01.04 Rotacións de cultivos.

4.01.04.01 Na agricultura ecolóxica, é moi importante establecer unha correcta rotación de cultivos, xa que estas axudan os controis das pragas, as enfermidades e as plantas adventicias, así como o mantemento da fertilidade, o nivel de materia orgánica e a estrutura do solo, e minimizan as perdas de nutrientes. Se non hai unha rotación de cultivos definida, será preciso ter en conta os seguintes requisitos:

A rotación de cultivos terá en conta os seguintes principios:

- a) Alternar cultivos que aumentan a fertilidade con cultivos moi esixentes.
- b) Incluír na rotación leguminosas para enriquecer o solo en nitróxeno, que poderá ser utilizado polos cultivos posteriores.
- c) Cando sexa posible, introducir abonos verdes.
- d) Incluír cultivos con diferentes sistemas radiculares que explorarán diferentes niveis do solo.
- e) Alternar cultivos de distintos aproveitamentos: folla, raíz, flor e froito.
- f) Alternar cultivos de distintas familias.
- g) Non repetir o cultivo en anos consecutivos de plantas sensibles as mesmas pragas e enfermidades para interromper o ciclo biolóxico dos patóxenos.
- h) Alternar cultivos sensibles as adventicias con cultivos de escarda ou “limpadores”.

4.01.05 Programa de abonado.

4.01.05.01. A fertilidade e a actividade biolóxica do só deberán ser mantidas ou incrementadas, en primeiro lugar, mediante:

- a) O cultivo de leguminosas, abonos verdes ou plantas de enraizamento profundo, con arranxo a un programa de rotación plurianual adecuado.
- b) A incorporación de esterco procedente da produción gandeira ecolóxica de conformidade coas disposicións do presente Caderno de Normas, sen exceder os 170 kg de nitróxeno por hectárea da superficie utilizada e ano.
- c) A incorporación de calquera outro material orgánico, en compostaxe ou non, procedente de explotacións en agricultura ecolóxica na que a produción atense as disposicións do presente Caderno de Normas.

4.01.05.02. Excepcionalmente e como complemento, poderán engadirse outros fertilizantes orgánicos ou minerais incluídos no Anexo I do Regulamento (CE) 889/2008, na medida en que:

- a) A nutrición adecuada do cultivo na rotación ou o acondicionamento do solo non sexan posibles mediante os métodos mencionados na norma 01.05.01 anterior.
- b) Con relación o esterco do gando: dito produto só poderá usarse na medida en que, en combinación co esterco procedente da produción gandeira ecolóxica, se satisfaga a restrición dun aporte máximo de 170 Kg de nitróxeno por hectárea da superficie agrícola utilizada e ano.

Esterco.

4.01.05.03 Cando non sexa posible conseguir para o abonado esterco de gando criado de forma ecolóxica, poderanse usar esterco provinte de gando criado de forma non ecolóxica, sempre e cando se cumpran as seguintes condicións:

1) Esterco procedentes de sistemas de cría extensiva non ecolóxica nos cales non se superen as dúas unidades de gando maior (UGM) por hectárea de superficie forraxeira. para conversión en UGM utilizaranse os seguintes coeficientes:

- a) os toros, as vacas e outros animais da especie bovina de máis de 2 anos e os equinos de máis de seis meses equivalen a 1 UGM,
- b) os animais da especie bovina de 6 meses a 2 anos equivalen a 0,5 UGM,
- c) as ovellas e as cabras equivalen a 0,15 UGM.

2) Gallinaza correctamente compostada procedente dos sistemas de cría non ecolóxica de aves para produción de carne ou de ovos, nos cales as aves teñen acceso durante o día a espazos o aire libre.

3) Esterco correctamente compostados procedentes da cría non ecolóxica o aire libre de porcos, con utilización de cama de palla ou outros materiais nos aloxamentos de estabulación libre, sempre e cando a concentración máxima de animais non supere as 10 porcas ou os 17 porcos de engorde por hectárea.

4) Esterco sólidos correctamente compostados procedentes de gando criado de forma non ecolóxica e diferente a indicada nos puntos 1) a 3), sempre e cando o gando:

- a) poida efectuar libremente un xiro de 360° e
- b) reciba iluminación natural e
- c) dispoña de cama e

d) este ligado a unha actividade agrícola.

5) Coa autorización previa da Autoridade de Control, esterco procedentes de granxas de cría extensiva non ecolóxica que formen parte dunha explotación inscrita en produción ecolóxica. Nestes sistemas a cría do gando ten que estar unida as actividades agrícolas da propia explotación, como pode ser o abonado das parcelas da explotación cos esterco do gando. Os esterco terán que estar correctamente tratados e compostados, tanto si son sólidos como líquidos.

Abonos minerais e nutrientes suplementarios.

4.01.05.04 Os abonos minerais salvo, que se utilicen como enmendas, deben considerarse como suplementos e non como substitutos dos abonos orgánicos. E preciso aplicarlos só cando non sexa posible asegurar a correcta nutrición do cultivo coas técnicas culturais, os aportes de materia orgánica.

4.01.05.05 Nas parcelas cultivadas de forma ecolóxica e nos locais e instalacións das unidades de produción ecolóxica non pode haber envases con abonos minerais ou químicos non autorizados en produción ecolóxica.

No caso de unidades de produción mixta, se todos os abonos utilizados na explotación se almacenan xuntos nun local situado fora das parcelas ecolóxicas, deberán separarse os produtos autorizados dos non autorizados e sinalar cun rótulo cada unha das zonas para evitar confusións accidentais.

Autorización do uso de abonos comerciais.

4.01.05.06 Cando o operador desexa utilizar un abono comercial, estea certificado ou non, antes de usalo deberá asegurarse e gardar documentos xustificativos, que se trata dun produto adecuado para o seu uso na agricultura ecolóxica e que todos os seus compoñentes respondan os requisitos establecidos no Anexo I do Regulamento 889/2008.

4.01.06 Control de pragas e enfermidades.

4.01.06.01 O mantemento da saúde dos vexetais en produción vexetal ecolóxica estará baseado nas medidas preventivas como:

- A elección de especies e variedades resistentes e pragas e enfermidades e adaptadas as condicións locais.
- O deseño de rotacións de cultivos adecuadas.
- Determinadas técnicas de cultivo.
- A protección dos inimigos naturais das pragas con medidas que favorezan o incremento da diversidade vexetal como: cubertas vexetais, a plantación distes, bandas florais, instalación de nenos etc, que lle proporcionen alimento, protección e acubillo.

4.01.06.02 O control das pragas, enfermidades e adventicias fundamentase:

- Nos métodos físicos e as técnicas culturais.
- Nos métodos biolóxicos como solta de fauna auxiliar, microorganismos patóxenos, feromonas, etc.
- No Control térmico de adventicias.

4.01.06.03 No caso de ser imprescindible o emprego de produtos fitosanitarios para o control de pragas ou enfermidades, só poderán utilizarse os produtos que figuren no Anexo II do Regulamento 889/2008.

4.01.06.04 Se o equipo utilizado para aplicación de produtos fitosanitarios non e de uso exclusivo para os produtos autorizados en produción ecolóxica, o operador deberá limpar adecuadamente o equipo de tratamento antes de utilizalo na aplicación dos produtos permitidos na agricultura ecolóxica.

4.01.06.05 En unidades de produción nas que hai parcelas cultivadas de forma non ecolóxica, non se poderán almacenar fitosanitarios non autorizados en instalacións que estean situadas dentro das parcelas

ecolóxicas. Ademais, se todos os fitosanitarios utilizados na explotación se almacenan xuntos nun local situado fora das parcelas ecolóxicas, deberán separarse os produtos autorizados dos non autorizados e sinalar cun rótulo cada unha das zonas para evitar confusións accidentais.

4.01.06.06. Permítese a desinfección do solo mediante a calor da enerxía solar, tras acolchar o solo cunha lámina de polietileno (solarización) e mediante biofumigación.

4.01.07 Control de adventicias.

4.01.07.01 para o control das adventicias poderán realiza-las seguintes técnicas:

- 1) Labores de desherbado antes e despois da sementeira.
- 2) Destrución mecánica da herba mediante sega, desbrozado, etc.
- 3) Práctica das “Falsas sementeiras” deixando que xerminen e destruindo as adventicias antes da semente definitiva do cultivo.
- 4) Desherbado térmico mediante queimadores de propano, de chama directa e de infravermellos, tanto en pre emerxencia como en pos emerxencia.
- 5) Acolchado, incluíndo as láminas e mallas de polietileno, sempre e cando se retiren da parcela os restos despois do cultivo e se xestionen adecuadamente.
- 6) A práctica da “solarización” e “biofumigación”.

4.01.08 Estimuladores do crecemento e outras sustancias.

4.01.08.01 Poderá recorrer o uso de extractos de algas para estimula-lo crecemento das plantas e favorecer a floración, a fecundación e o chamado dos froitos, obtidos de acordo cos procedementos especificados no Anexo I do Regulamento 889/2008.

4.01.09 Sementes, materiais de propagación vexetativa e plántulas.

Tratamento de sementes e patacas de semente.

4.01.09.01 para o tratamento de sementes e patacas de semente poderase recorrer a:

- 1) Aplicación de calor e auga quente (termoterapia) as semente de semente.
- 2) Tratamento das sementes de semente coa terra de diatomeas durante o almacenaxe.
- 3) Tratamento das sementes e patacas de semente cos produtos autorizados no Anexo II do Regulamento 889/2008.

4.01.10 Colleita, tratamentos poscosecha e almacenaxe.

4.01.10.01 Despois da colleita, o manipulado dos produtos vexetais (limpeza, lavado, secado, almacenaxe, conservación en cámaras frigoríficas, envasado, elaboración, etc.) debe realizarse na mesma unidade de produción ou en outras unidades inscritas no Rexistro de operadores da Autoridade de

Control. Deberán aplicarse toda as medidas necesarias para evitar contaminacións e mesturas accidentais con produtos que non procedan da agricultura ecolóxica.

Os locais deben cumprir os requisitos da normativa de hixiene alimentaria e dispoñer de sistemas implantados de trazabilidade e APPCC.

4.01.10.02 Debese establecer un plan de limpeza e desinfección que impida que durante a manipulación dos produtos ecolóxicos se produzan contaminacións cruzadas. Este plan incluírá a limpeza de:

- a) O equipo de colleita, incluídos os vehículos e os contedores utilizados para transportar os produtos da agricultura ecolóxica.
- b) As zonas de almacenaxe antes de ser utilizadas, para os produtos da agricultura ecolóxica.
- c) O equipo de secado, incluídos os transportadores e outros equipos auxiliares antes de ser utilizados para os produtos da agricultura ecolóxica.

4.01.10.03 Calquera contaminación producida durante ou despois da colleita con produtos non autorizados ou calquera mestura con produtos que non proceden da agricultura ecolóxica debe ser comunicado inmediatamente a Autoridade de Control. Estes produtos non se poderán comercializar facendo uso dalgunha das indicacións protexidas da produción agraria ecolóxica.

4.01.10.04 Os sacos, envases e calquera outro envase utilizados para o almacenaxe dos produtos ecolóxicos, deben ser de uso alimentario, estar limpos e libres de residuos que puidesen contaminar os produtos da agricultura ecolóxica.

4.01.10.05 As zonas de almacenaxe usadas para os produtos da agricultura ecolóxica teñen que estar:

- a) Construídas con materiais apropiados para estar en contacto con alimentos.
- b) Limpas e en bo estado de hixiene.
- c) Protexidas de forma efectiva contra a entrada de aves, insectos e roedores.

4.01.10.06 Cando a unidade de produción traballe e manipule producións ecolóxicas ou en conversión a agricultura ecolóxica ou convencionais, as zonas de almacenamento deben estar:

- a) Convenientemente separadas mediante unha barreira física que impida de maneira efectiva a mestura entre os produtos.
- b) Identificada con carteis onde se especifique a cualificación: ecolóxica, en conversión ou convencional, dos produtos almacenados.

4.01.10.07. A humidade dos produtos traballados antes de almacenalos pode reducirse mediante o secado o sol sobre superficies limpas ou en secadoiros; neste caso, cando se use unha corrente de aire quente, debe evitarse que os produtos sexan contaminados polos residuos do combustible utilizado. A temperatura dos graos non ten que elevarse por encima dos 50° C.

4.01.10.08 As sustancias utilizadas para o control de roedores e outras pragas, así como os produtos de limpeza e desinfección, cando non se estean utilizando, almacenaranse correctamente etiquetadas e cerradas con chave, nun lugar lonxe das colleitas almacenadas.

4.01.10.09 Os produtos e técnicas permitidas no manipulado dos produtos ecolóxicos son os seguintes:

1) para a limpeza de locais, instalacións e equipos, os produtos do Anexo VII do Regulamento 889/2008, sempre e cando se tomen as medidas necesarias para asegurar que non queden residuos nas superficies en contacto cos alimentos e ademais, a limpeza por aspiración e con auga presión.

2) para a limpeza dos produtos hortofrotícolas poden utilizarse:

a) auga potable sen adición de produtos diferentes dos autorizados polo Regulamento 889/2008, e que non proveña do lavado de produtos non producidos de forma ecolóxica;

b) cepillados.

3) Trampas mecánicas e eléctricas, trampas con feromonas, mallas, sons e luces para protexer os locais e os produtos almacenados contra aves, roedores e insectos. As trampas non se situarán sobre os produtos almacenados nin sobre as liñas de manipulado.

4) Desinsectación de locais e almacéns cos produtos permitidos pola lexislación vixente, aplicados unicamente cando non hai produtos almacenados e aplicando os prazos de seguridade necesarios que garanten a ausencia de residuos nos produtos ecolóxicos.

5) para o control de roedores poden usarse: cebos raticidas e rodenticidas permitidos pola lexislación vixente, aplicados unicamente no interior de trampas fixas situadas en lugares onde non hai risco de contaminación dos alimentos.

6) Conservación e controis de pragas de cereais, leguminosas e outros grans mediante os produtos e os métodos que se indican a continuación:

a) limpeza previa dos grans;

b) secado dos grans para reducir o seu nivel de humidade;

c) procedementos mecánicos: volteo, trasfegado;

d) procedementos térmicos: calor (temperatura non superior os 50°C), refrixeración, conxelación;

e) modificación da atmosfera con: dióxido de carbono, nitróxeno, baleira.

7) Conservación de froitas e hortalizas mediante os produtos e os métodos que se indican a continuación:

a) antes de introducilas nas cámaras frigoríficas: vacún-cooling e hidro-cooling;

b) cámaras frigoríficas e de atmosfera controlada cos produtos incluídos no Anexo II e VII do Regulamento 889/2008;

c) xeo de auga pura, sen adición de produtos químicos.

4.01.10.10 O control dos parasitos dos grans almacenados mediante o seu tratamento con terra de diatomeas, poderase realizar unicamente con autorización previa a Autoridade de Control e en instalacións que dispoñan de máquinas limpadoras-separadoras eficaces para eliminación da terra de diatomeas antes da comercialización e a transformación dos grans.

4.01.10.11 Nos locais, instalacións e almacéns de unidades mixtas destinados a produtos non ecolóxicos tomaranse todas as medidas necesarias para asegurar que os residuos dos produtos utilizados para desinsectación non contaminarán os produtos da agricultura ecolóxica.

4.01.11 Materiais de envasado.

4.01.11.01 Os materiais utilizados para o envasado teñen que ser de calidade alimentaria e cumprir a normativa xeral vixente. Si se usan envases reutilizables, teñen que reservarse para o uso exclusivo dos produtos da agricultura ecolóxica, manterse en bo estado de conservación e estar limpos e libres de residuos contaminantes.

4.01.11.02 Todos os materiais de envasado teñen que almacenarse en lugares limpos e en condicións hixiénicas.

4.02.11.03 Haberá que tomar toda as precaucións necesarias para evitar o uso de caixas fabricadas con madeira tratada con produtos químicos, incluíndose un certificado do fabricante que garantan que a madeira non está tratada.

4.01.11.04 Haberá que tomar toda as medidas para reduci-lo máximo os envases, sendo os tipos de envases máis convenientes, menos contaminantes e con máis facilidade de reutilización os seguintes: vidro e papel.

4.01.12 Transporte.

4.01.12.01 Os produtos destinados a venda o detalle téñense que envasar e transportar o punto de venda en envases pechados. Cada envío de mercadoría debe acompañarse pola documentación axeitada, volantes de circulación ou de mercadorías, que permita trazar a orixe do produto.

4.01.12.02 Todos os vehículos usados para o transporte de produtos da agricultura ecolóxica teñen que estar sometidos a un programa regular de limpeza que asegure que son mantidos nun estado xeral de limpeza que evite a acumulación de materiais ou residuos de produtos non ecolóxicos. Se son usados para o transporte doutras mercadorías ou materiais, teñen que ser limpados adecuadamente antes de ser utilizados para o transporte de produtos da agricultura ecolóxica. Este requirimento debese aplicar tamén os servizos subcontratados.

4.01.12.03 Antes da súa carga, os vehículos e o equipo para manipulación da carga teñen que ser inspeccionados polo titular dos produtos, ou a persoa designada a tal efecto, para asegurarse que están limpos de residuos visibles e outros materiais que poidan contaminar os produtos da agricultura ecolóxica que van a ser transportados.

4.01.12.04 Si se usan recipientes, teñen que ser de calidade alimenticia, estar en bo estado de conservación, limpos e libres de residuos que poida contaminar os produtos ecolóxicos que conteñan.

4.2

NORMAS TÉCNICAS ESPECÍFICAS para PRODUCCIÓN VEXETAL

4.02.01 Cultivos herbáceos extensivos (excepto prados e pastos)

4.02.01.01 Ademais das normas xerais para produción vexetal do Regulamento 834/2007, do Regulamento 889/2008 e das Normas xerais para produción vexetal do Caderno de Normas Técnicas, os cultivos herbáceos (excepto prados e pastos) tamén lle serán aplicables as disposicións do presente apartado 4.02.01.

4.02.01.02 No caso especial do arroz, a auga utilizada para o seu cultivo ten que provir directamente do río, pozo ou do canal de rego, e non pode haber pasado antes por parcelas de arroz cultivadas de forma non ecolóxica. No caso de parcelas con circulación continua de auga, poderase autorizar auga que circulase anteriormente por parcelas convencionais, sempre que o operador poida demostrar a satisfacción da Autoridade de Control que non contén substancias non autorizadas na Agricultura Ecolóxica.

4.02.02 Manexo de prados e pastos.

4.02.02.01 Ademais das normas xerais para a produción vexetal do Regulamento 834/2007, do Regulamento 889/2008 e das Normas xerais para a produción vexetal do Caderno de Normas Técnicas, os prados e pastos tamén lles serán aplicables as disposicións do presente apartado 4.02.02.

4.02.02.02 As construcións e os sacos de baleiro para o ensilado e a conservación de forraxes teñen que evita-la contaminación das augas superficiais e subterráneas por efluentes. Cando sexa necesario, as instalacións de ensilado terán que dispoñer de depósitos coa suficiente capacidade para a recollida de efluentes.

4.02.02.03 Cando as condicións climáticas non permitan una fermentación adecuada, poderanse engadir o ensilado encimas e microorganismos non modificados xeneticamente ou provinte de organismos non modificados xeneticamente.

4.02.02.04 O rexuvenecemento dos pastos invadidos pola vexetación con pendentes inferiores o 35% faranse por desbroce.

4.02.03 Hortalizas cultivadas o aire libre e en invernadoiro.

4.02.03.01 Ademais das normas xerais para produción vexetal do Regulamento (CE) 834/2007, do Regulamento 889/2008 e das Normas xerais para produción vexetal do Caderno de Normas Técnicas, as hortalizas cultivadas o aire libre e en invernadoiro tamén lles serán aplicables as disposicións do presente apartado 4.02.03.

4.02.03.02 No caso de que a unidade teña invernadoiros tanto para cultivo ecolóxico como non ecolóxico, os invernadoiros usados para o cultivo ecolóxico de vexetais terán que cumprir os seguintes requisitos:

1) Os invernadoiros dedicados o cultivo ecolóxico teñen que formar unha unidade completa, non permitíndose a división do invernadoiro en seccións illadas, excepto naqueles casos en que, previa solicitude razoada do interesado, este poida xustificar, a satisfacción da Autoridade de Control, que a produción poderase realizar adoptando unas medidas suficientes que eviten a contaminación da produción ecolóxicoa.

2) As canle de rego dos invernadoiros en produción ecolóxicoa teñen que estar separadas do resto do sistema de rego, correctamente identificadas e non ter ningunha aboadora no circuíto compartida con unidades non dedicadas a produción ecolóxicoa.

4.02.03.03 As hortalizas cultivadas a partir do transplante de plantas provinte de plantel só se poderán comercializar coa indicación de agricultura ecolóxicoa ou en conversión a ecolóxicoa se as plantas para transplante foron producidas de forma ecolóxicoa en planteis da propia explotación ou de outras unidades certificadas para produción ecolóxicoa.

4.02.03.04 Na construción de invernadoiros poderanse utilizar:

1) Como acondicionadores do solo: arcilla (bentonita e zeolita), vermiculita, fibra de coco e perlita que non sufrisen tratamentos con produtos non autorizados.

2) O uso de vidro para construción de invernadoiros.

3) para construción de invernadoiros e túneles, láminas de plástico, de polietileno, policarbonatos e de poliamida, así como placas de poliéster e polimetacrilato de metilo. Despois do seu uso tense que retirar das parcelas e enviar a centros de reciclaxe de plásticos.

4) O acolchado do solo con láminas de materiais biodegradables e de polietileno.

5) Telas térmicas e mallas para sombreo.

4.02.04 Viveiros. Produción de sementes para reprodución, planteis e materiais de reprodución vexetativa.

4.02.04.01 Ademais das normas xerais para produción vexetal do Regulamento (CE) 834/2007 e das Normas xerais para a produción vexetal do Caderno de Normas Técnicas, os viveiros e a produción de

sementes para reprodución, planteis e materiais de reprodución vexetativa tamén lles serán aplicables as disposicións do presente apartado 4.02.04.

4.02.04.02 No caso de que na unidade haxa invernadoiros tanto para cultivo ecolóxico como non ecolóxico, os invernadoiros utilizados para o cultivo ecolóxico de vexetais terán que cumprir os seguintes requisitos:

- 1) Os invernadoiros dedicados o cultivo ecolóxico teñen que formar unha unidade completa, non permitíndolle a división do invernadoiro en seccións illadas, excepto naqueles casos en que, previa solicitude razoada del interesado, este poda xustificar, a satisfacción da Autoridade de Control, que a produción poderase realizar adoptando unhas medidas suficientes que eviten a contaminación da produción ecolóxica.
- 2) As canles de rego dos invernadoiros en produción ecolóxica teñen que estar separadas do resto do sistema de rego, correctamente identificadas e non ter ningunha aboadora no circuíto compartida con unidades non dedicadas a produción ecolóxica.

4.02.04.03 Se autoriza o uso da fibra de coco como substrato para viveiro.

4.02.05 Producción de fungos comestibles.

4.02.05.01 Ademais das normas xerais para produción vexetal do Regulamento (CE) 834/2007 e das Normas xerais para produción vexetal do Caderno de Normas Técnicas que lle sexan aplicables, o cultivo de fungos comestibles (champiñón, Pleurotus, Shiitake, etc.) tamén lle serán aplicables as disposicións do presente apartado 4.02.05.

4.02.05.02 O micelio para propagación dos fungos comestibles ten que producirse de acordo co artigo 45 do Regulamento (CE) 889/2008, se non é posible de obtelo de produción ecolóxica.

4.02.05.03 No caso de unidades mixtas, nun mesmo local non poderán cultivarse simultaneamente fungos comestibles ecolóxicos e convencionais, nin na mesma unidade poderá cultivarse simultaneamente a mesma especie de fungo comestible de forma ecolóxica e convencional.

4.02.05.04 Permítense as seguintes operacións:

- 1) Pulverización dos pasadizos con cloruro sódico (sal) para o control de enfermidades causadas polos fungos.
- 2) Leitosa de cal para desinfección de paredes, teito e solos do local.
- 3) Entre dous cultivos de fungos comestibles, cando os locais estean baleiros, a limpeza e desinfección dos locais con deterxentes e desinfectantes o uso dos cales estean autorizado en industrias alimenticias, seguida dun abundante aclarado.

4.02.06 Producción de plantas acuáticas.

4.02.06.01 Ademais das normas xerais para produción vexetal do Regulamento 834/2007, o Regulamento 889/2008 e das Normas xerais para produción vexetal do Caderno de Normas Técnicas que lles sexan aplicables, o cultivo de plantas en medios acuáticos (berros, etc) tamén lle serán aplicables as disposicións do presente apartado 4.02.06.

4.02.06.02 A conversión a agricultura ecolóxica farase tras dous ciclos de cultivo empregando as técnicas permitidas, é dicir, realizar a plantación e a limpeza dos leitos dúas veces.

4.02.06.03 Cando o leito se implante por primeira vez non será necesario pasar o período de conversión.

4.02.06.04 Debese empregar auga potable procedente de mananciais naturais ou pozos artesanais que non poidan estar contaminados por auga superficial ou calquera outra fonte de contaminación.

4.02.06.05 para o manexo dos leitos poderase:

- compostar a grava
- e os residuos de cultivo eliminados despois de cada ciclo de cultivo;
- separar a grava despois do seu compostaxe e volver a utilizala nos leitos;
- espallar o composto en terras orgánicas e
- espallar os materiais sólidos dos tanques de sedimentación en parcelas de produción ecolóxica.

Os nutrientes procederán principalmente da auga, aínda admítase modificar lixeiramente o balance nutricional empregando fontes de nutrientes naturais.

Débense medir os niveis de fosfato e outros nutrientes engadidos na auga con regularidade.

4.02.06.06 Só se poderá empregar auga bombeada dende un pozo nos seguintes casos:

- no verán cando o caudal do río é demasiado baixo
- para dirixir a auga dos mananciais naturais a un reservorio (azud por exemplo).

Non se poderán aportar solucións de nutrientes minerais.